

Inlandsresan

Människan i platsen i människan

Inlandsresan är ett konstprojekt av forskaren Jörgen Sparf och konstnären Lennart Samor. Syftet har varit att undersöka människornas vardag och livsvillkor i glesbygden. Materialet har sedan samlats in, analyserats och till sist presenterats som en konstnärlig gestaltning. Just nu visas arbetet på Byhuset i Östersund.

Samor bor i Östersund och är verksam som konstnär, främst inom måleri men även illustration och grafisk formgivning. Sparf arbetar som sociologiforskare vid Mittuniversitets risk- och krisforskningscentrum. I och med arbetet med Inlandsresan har de givit personer en unik möjlighet att berätta om sin vardag med fokus på var de bor och hur platsen påverkar deras liv.

Efter mycket planering och med hjälp av ett startbidrag från KC Nord reste Sparf och Samor 2015 norrut på E45:an genom Jämtland, Ångermanland och Lappland. Området är Europas mest glesbefolkade med bara 2,5 invånare per kvadratkilometer. De har vid sina 10 hembesök intervjuat, fotograferat och gjort skisser av personer och platser. Det materialet har sedan legat till grund för utställningen. De har även dokumenterat hela bilresan med en filmkamera i bilens baksäte.

Samors tavlor dominerar utställningen. De är monterade på stora vita väggar i rader, vilket skapar en skarp kontrast mot ladans rustika atmosfär. Bredvid tavlorna hänger Sparfs texter vars grafiska layout också reflekterar människorna och stämningen på de olika platserna. Ett exempel är texten om en småbarnsmamma, här läggs texten i lager på varandra och skiftar fokus på samma sätt som mamman gör i den konstant avbrutna intervjun.

Inlandsresan är en genomtänkt utställning. Konceptet är intressant och känns relevant. Duon har också varit noggrann med förberedelsen och valet av personer att intervjua (en fördel av att ha med en forskare i ett konstprojekt kanske?) vilket skapar ett flyt genom utställningen.

Sparfs insats med texterna är lika mycket porträtt som Samors tavlor. Han har gått igenom flera timmars intervjuer med varje subjekt, och valt ut ett axplock som ingående beskriver personerna, utan att avslöja några detaljer. En forskares analys som leder till ett lyckat konstnärligt uttryck. Tillsammans med tavlorna kommer man verkligen nära folket.

Samors tavlor känns lika utforskande som texterna. Varje del är relevant och har signifikans. Detaljerna är samlade på ett balanserat sätt när det gäller både form och färg. Det är oviktigt att tavlorna inte alltid fångar en likhet, de är alla exceptionellt beskrivande ändå. Genomtänkt, är ett ord som verkligen beskriver utställningen.

Filmen rullar på oupphörligt i bakgrunden av utställningen. Den fungerar som en påminnelse av just hur glest befolkat området är, samtidigt som den dokumenterar parets egen resa. Utställningen omfattar även 3D-utskrivna objekt och grafiska tryck. Objekten i 3D har en vetenskaplig känsla och är intressanta, men försvinner dock i Byhusets stora, vackra lada.

Utställningen har rest samma väg som paret med visningar i Gäddede, Borgafjäll, Gällivare, Sorsele och nu med ett sista stopp på Byhuset i Östersund 24 juni - 30 juli 2017. Enligt Samor och Sparf så är den här utställningen slutet på konstprojektet Inlandsresan. Det känns naturligt att avsluta där de började, i Östersund, säger de. Jag skulle önska att de också gjorde en bok av projektet, där man verkligen har tid att ta till sig all information, som finns gömd i varje tavla och text.

Text och foto: Joseph Davey
Volym 2017-07-01